

Sludinojimus nem preti:
Jelgavā, pēc Lankosla un Līlopa
Igēmi, Katoku cēlā № 5, īpēķera namā,
un Rīgā, J. G. G. Kapteina lga grob-
matu būdē, Ģelžs-Rīgas Vecsājā Tehnisku
cēlā № 10.

Malka par sfudinajumeem:
8 sap. par sūku ralstu rindinu; vahrtulkschana is svechschahn walobahm
par brihwu.

"Latv. Aw." war aufzulehrt:
Jelgawa: Pee Lankowška un Vilopa lgeem, Katolu eelā № 5, "Latv. Aw." ekspedīzijā.
Daukša: Stein a fga apteest. **Talsē:** J. Hiršč man a fga un H. Tow a lga grahm. bōdē.
Ruldīga: Herd. **Bēsthor na** lga un Hartma na lga grahm. bōdē. **Mīhgā:** J. G. C. Stepeina
 lga grahm. bōdē, Gelsch-Rihg. Leel. **Sēnūnu** eelā № 10, B. F. Häckera brūlataivā, Paleijs eelā № 3.

Kursemes generalsuperintendenta eeswehtischa.

Sweydeen, 20. Meržā, Jelgavas Trijadibas bāsnīzā tika apsveiktībā Kurzemes jaunais generalsuperintendentis J. Böttchers fāvā augstā amatā. Sprediķi fāzija Dalbas māhžitājs, prahwēsts Kupfers. Pehz tam konsistorijas sekretorēs, barons Behrs, nolasīja altara preefsā ūahwošam generalsuperintendentam Neisarifko uksī, zout kuru winsch teek aplūptināts fāvā augstā amatā. Tad konsistorijas presidents, barons von der Brüggen, tureja runu un jaun-ezelstam bāsnīzas mirsganam aplika selta krustu. Pehz tam Neretas māhžitājs, Sehvpils prahwēsts O. Wagners, Kurzemes Lutera māhžitāju wahrda apsveizināja fāvu jauno preefschneku. To pafchu dārija arī bijuschais generalsuperintendents, īrmais Lambergis. Widsemes un Rihgas Lutera bāsnīzas wahrda tureja ihsas usrunas Widsemes generalsuperintendents Gīrgensohns un Rihgas superintendents Gaehtgens. Beidsot jaunais generalsuperintendentis Böttchers garakā runā ar spēhzigiem wahrdeem isskaidroja, ka hādā garā winsch fāvu wiķam uztizeto wadona amatu ar Dēewa valīgu gribot wadiht. — Neskatoties uz flīsteem geleem un pluhdeem bija atbrauksfāhi daudzi Kurzemes māhžitāju, kuri garā gahjeenā pehz no Kurzemes muischnieku wezakā un konsistorijas prezidenta westā generalsuperintendentā wissi us reis eenahža bāsnīzā.

Kaisars Wilhelms.*)

(Beigum's.)

1818. gada Wilhelms tika eeswehtihits un dabuja pirmo reis svehtu wakariku. Schai deenā 18 gadu wezais jaunellis usrakstīja fawas apnemšanahs, pehz kurahm winsch gribot dīshwot. Kad schoes wahrdus salihdsinajam ar wina gaxā muhscha darbeem, tad ar apbrihnōjumu jasaka, ka tas fawas apsolishanahs un apnemšanahs tik zeeti turejis, ka neweens zits zilweks. Schinis jaunekla wahrdēs jau parahdahs tas waldineeks, kahdu winu wehlak pāfaule dabuja pasīt. Starp zitu, winsch tur rakstīja: „No wiſas ūrds pateizos Deewam, ka Winsch man lizis dīsmt tik augstā kahrtā, — tomehr ne wiſ aiz lepnibas, bet tamdeht, ka man tā buhs eespehjams, wairak laba dariht. Nekad negribu aismirst, ka waldineeks ir zilweks, un ka winsch tāpat kā ikkatrī zits semakais zilweks ir wahjsch grehzeneeks, ka winam tāpat jatura wiſi baufchli un likumi, un ka winam reis par wiſu buhs jadod atbildeſchana . . . Mani ſpehki veeder pāfaulei un tehwijai. Tamdeht gribu bes miteschanahs strahdaht, un tik dauds laba dariht, zit ween eespehjams. Es gribu mihligu, laipnu prahtu tureht pret wiſeem zilwekeem, — ari pret wiſeemakeem, jo wini wiſi tač ir mani brahki. Ar wiſeem ſpehkeem apkarofchu leekulibu un launumu. Nekad negribu aismirst, kad man kahds labu darijis, bet wiſu ſawu muhschu es to zee-niſchu. Kristīgai tizibai arweenu gribu palikt uſtizigs, winu jo deenas jo wairkal ſārī ūrds eefaknot . . . Neweenam zilwekam negribu pahri

Fig. 10. *mmmm*

PREFACE.

Pēc Kurzemes jaunā, augsti zinātā generālsuperintendenta

Julius Böttcher a fga

"goda wainaga",
wina eeswehtifhanas deenâ wirsgana amatâ, 20. Merzâ

1888. g.

prauda godbihjigi un itin pasemigi šho masu puku ypi
ſchu tautas pufes Gramſdas Ernestis Ferdinandis

Un ar Swehta Gara balsamu Lew fwaidihs.
2.
Jesus Kristus Lewim, gana sisli sneegdams,
Laijni usfauz: "Gani manas aitinas!"
Leelā ganamā un augstā weetā līdamā,
Teiz: "Gani ganamu eelsj salas ganibas!"
Par ganamu, kā wirsgans, es̄ nomodā

Un jahvi žargadams tai žvehtia Žiana!
3.
Tew' ša bislapu un draudšchu leelo ganu
Sweiktin apsweiz Latvju tauta kurzemē.
Apsweiz Tew' ar mihlibu un ūjuschanu
Muhšu mihla, dahrgā Deewu semitē.

Sirjhu meijas Deewi laipni zeta naista,
Wainagôs un kronôs puķu pusčekus faista.

4.
Deews, tas Kungs, lai svehti Lawu ee-eefchanu,
Svehti Lawu fuhru darbu, swarigu,
Weizina un svehti allasch darboschanu
Wihna-kalnā latru miblu deeniu, —
Ka Tu gara druwā kūplas spailes plautu,
Leelā deenā selta kuhku debesfs fiklu hraōs kramtu!

67. gada-gahjums.

"Latv. Aw." war apstilleht:
Gelfch- un ahrsemē: Rudolfa Moyses lga wihsā elspedizijās. — Walmeerā: Trey lga
grahmatu bōdē. — Vallā: M. Rudolffā lga grahmatu bōdē. — Pehterburgā: pē Pehterburgas
zeen. Latv. draubses mahzitaja. — Bes tam: pē zeen. mahzitajeem —
tīslab Widsemē, tā ari Kursemē.

dariht, pret neweem negribu buht zeetsfirdigs, neweenu tihfcham apbehdinahf waj pasemot, un kad to kahdu reis buhtu darijis, tad to atklahti atfahf un wisadā wihsē mehginaht par labu greest, jo man prahfs wairak us to nesahs, buht mihsotam, nela buht bihsfcham. Sawu deenestu gribu ar wisu leelakā stingribu isplidht un sawus apafchneekus gan zeeschi peetu-reht, lai wini sawu peenahkumu nolopj, bet ari ar laipnibu ar teem apeetees." — Tā winsch rakstija 1815. gadā, un tā winsch dīhwo-jis lihds 1888. gadam. Jo keisars Wilhelms bija deewabihjigs la-bās un launās deenās, dīhwojot un nomirstot; wisu sawu 91 gada garo muhschu wihsch arweenu parahdijis deewabihjashanu, tehwijs mihlestibū, pateizibū, zilweli mihlestibū un ihsta waldineeka prahfu.

1818. gadā wihsch palika par generali. 1817. gadā wihsch paradija sawu mahsu Scharloti us Pehterburgu, kār ta, kā Keisara Niko-laja laulata draudsene, uskahpa us Kreewijas trona. No ta laika Wilhelms bija trim Kreewijas Keisareem wisu ustizigakais draugs. 1829. gadā wihsch pats apprezejahs ar flāisto Augusti, Sakschū-Wei-maras prinzezi, no kuras winam peedsimā diwi behrni, proti tagade-jais keisars Fridrikis un Bahdenes leelherzogene Luise. 1840. gadā nomira wina tehws, īchnijsch Fridrikis Wilhelms III., un wēzakais dehls Fridrikis Wilhelms IV. palika par wina pehznaheju. Bet schim ar leelahm gara dahwanahm apdahwinatam fungam peetrulkā stingrahs rokas, kuras tai nemeerigā laika waijadseja; jo rewoluzijas un leelee dumpji, kas 1848. gadā satribzinaja gandrihs wifas Eiropas semes un walstis, ari Wahzijā radija tik leelas jukas, kā Brūhijas tronis fahla sivalstitees, un ja Wilhelms sawu īchnijschīgo brahli nebuhtu pa-balstijis, tad laikam gan fchē nemeeri ari fchē buhtu tik pat wahrigi nogrosījuschees, kā Franzijā un un zitās semes. Bet tik bailigōs brihschōs laipnais prinzis Wilhelms parahdija, kā winam pret buntineekem un dumpineekem ir tik stivra roka, kā dselss. Zaur to tas nu eeguwa apstulbuschahs un cereibuschahs tautas ne-aprakstamo eenaidu, kas tahdā mehrā peenehmahs, kā īchnijsch, sawu mihsoto brahli gribedams i-sglahbt, tam pawehleja, atfahf Brūhiju un dotees us ahrsemehm. Lai nu gan Wilhelmmam tahda „bebzschana“ ne buht nebija pa prahtam, tad tomehr wihsch paklausīja pawehlei un dewas us Angliju. 1857. gadā Fridrikis Wilhelms IV. wahrigi faslima, un tamdehlt Wilhelmu eezechla par sawu weeetneku. Sinams, kā preeksch ta bija jo gruhts usdewums, sem tahdeem apstahkleem waldishanas groschus nemt sawā rokā; jo gandrihs wifa tauta arweenu wehl kā traika wina eenihdeja, kā briesmigu tirau jeb warmaku, un leeta ne buht nelabojahs, kad 2. Janwari 1861. gadā nomira Fridrikis Wilhelms IV. un Wilhelms palika par īchniux. Tautas weeetneki gandrihs weenbalšīgi winam pretojahs wifas leetās, waldibai un waldineekam wifadi ūpihtedami un tos nizinadami. Ar tahdu tautas weeetneku ūpulzi waldiht, bija pa-wifam ne-eespehjama leeta, un tamdehlt īchninam Wilhelmmam zita neka ne-atlikahs, kā tautas weeetnekuks atlaist un bes wineem waldishanas darbus pastrahdaht. Sinams, kā tauta zaur to wehl leelakā mehrā tika fa-erschinata, — bet Wilhelmmam bija tik drošchs un stingrs prahfs,

ka winsch zaur to nelikahs wis maldinatees waj nogrositees no fawa zeta. Ko winsch reis bija atsinis par derigu un labu, no ta tas par it neko ne-akfahpahs, lihds to bija iswedis zauri. Ilgus gadus nu wilkahs schi buhshana, schis karsch un zihniash starp tautu un fawu lehniru, lihds beidsot parahdijahs, ka winam tak bija taisniba, ka winsch tak bija gudraks par wiseem tautas profesoreem un wadoneem. Wiswairak tautas weetneeki pretojahs armijas reformahm, jeb Bruhsijas kara spehla pahrlaboschanai un pahrlaboschanai, fazidami, ka tas tikai esot leekas isdofchanaas, no furahm walstij nekahds labums newarot zeltees. Bisofs schais gruhdos zihniados lehninash Wilhelms peerahdija ne tik ween leelu leetprateja gudribu un drofchibu, bet ari to ihpaschibu, kas preefch katra waldineeka ir no wisleelaka fvara, proti, ka winsch prata ismekletees wisderigakos palihgu un ministerus. Armijas reformu winsch ustizeja generalim Ronam un ministera presidenta weetu Otto von Bismarkam, kas, no ta laika lihds schai baltai deenai schini amata strahdadams, tagad wifai pasaulei pasihstams ka flavenais Wahzu walsts-kanzleris firsts Bismarks. 1864. gadā Dahnija pretlikumigā wihsē pefawinajahs Wahzijai peederojcho herzoga walsti Schleswigu, zaur ko wizai iszehlahs karsch ar Bruhsiju un Austriju. Dahnija itin ahtri tika uswareta; bet drihs pehz tam radijahs neweenprahtiba un karsch starp Bruhsiju un Austro-Ungariju. Schini kaxā nu parahdijahs, zik apbrihnojamus darbus Wilhelms fawa kara spehla pahrlaboschanas sinā wifā klusumā bija pastrahdajis, jo ar tahdu sibinam lihdsigu ahtrumu wehl nekad tik leeli kara spehli naw tilukchi waditi. Nedzirdei ihsā laikā, proti 7 deenās, wifā bija isschikts, un Austrija loti asmainā kaujā pee Keniggrezes pawifam uswareta. To neweens, ne pat Bruhschi nebija zerejuschi, ne fapnōs domajuschi, un wifa Eiropa stahweja, tā faktot, ar atplestu muti un azihm. Masā Bruhsija nedekas laikā bija fakawusi wareno Leisara walsti Austriju, un turklaht wehl Hanoweres un Bairijas lehninus, kas ar Austriju bija fabeedrojuschees. Hanowere un wehl kahdas masakas Wahzijas walsts nu tika fawenotas ar Bruhsiju, un tā faultā „Seemel-Wahzijas fabeedriba“ dibinata. Tik leeleem panahkumeem nu Bruhschu tauta un winas weetneeki ilgaki wairs nespelha pretotees; wini atsina, ka lehninash Wilhelms lihds ar Bismarku bija gudraki bijuschi par wineem. Gaviledama nu wifa tauta peekrita fawam waldineekam, un lihdschinigā eekschligā nemeera weetā nu eestahjahs pilniga weenprahtiba. Turpreti zitās Eiropas tautas un walsts pret Bruhsiju iszehlahs leela greissfirdiba, kas to negribeja eezeest, ka schi masā walsts us reis bija eeguwusi tik leelu waru. Wiswairak Frantschi un winu Leisars Napoleons III. itin kaiji issazijahs, ka wi-neem waijagot atreebtees pret Bruhsiju, lai gan schi tos nekahdā sinā nebija aiskahrusi, un tā tad Napoleons 1870. gadā bes jebkahda cemepla Bruhsijai peeteiza kaxu. Kā winam tas isdeweess, ir wifai pasihstams. Dauds warenās kaujas Frantschi tika pawifam fakauti, Leisars Napoleons fawangots, wifa Frantsija lihds ar Parisi eekarota, lehninash Wilhelms wezajā Frantschu lehniru pili, Versalā, no wiseem ziteem

Pateesigi skati is skolas dīshwes.

B. pagasta walde 5. Februari atnahk fahds tehws, un gandrihs pee raudaschanas suhdsahs, ka skolotajs efot wina behrnu strahyejis, un ka behrns no tam ne-efot wisu nakti gulejis, tik muldejis ween. (Raikam no grasdeem). — Fahds sehns atkal eenahzis fahdas darischanas dehl; tas ari klausahs un smeiij. Vibrs luhds no waldiskhanas atbildi, ko lai dara. Sehns peebild smeedamees: „ja, ko tad lai dara, kad neklausa un ir palaidneeks.“ — Wisi fahk smeetees, un smeijahs suhdsatajs ari, un aiseet projam, peetikdams ar sehna padomu.

Tahdi wezaki, faunatese jele pahr tahdeem darbeem, behrneem liktees pahr fewim walditees! Eijeet un praeet tak paschi skolotajam, kahdas wainas dehl behrns ir fodichts, bet ne wis waldischanai, kas no tam neka nefina. — Bar to Jums wehl waijadsetu skolotajam parteiktees, ka winsch pee Juhsu behrneem ta puhlejees, — ne wis few par labu, bet teem behrneem un Jums, un ari Deewam par godu. Ir Jums 2 waj 3 behrni, waj Juhs wareet wirus bes strahpeschanas iaudsinaht, waj ismahiht, kad tee ir neflausigi un stuhrgalwigi? — Saleet, ka tad lai skolotajs peezdesmit, feschdesmit un wehl wairak behrnu bes nestrahpeschanas ismaha? Un kahdu stuhrgalwju eelsch tahda pulka naw, kas katriu brihdi strahpejami, un tomehr newar ismahiht!

Daschi jautahs: kas behenus par stuhrgalweem ir padarijjs? — Es til to sinu, ka neweens zits, fa til weenigi paschi wezaki ir wainigi; jo es esmu peedishwojis un redsejis, fa dauds wezaku saweem behrneem no schuhypula libds flosas gadeem lauj dariht, to til tee grib, arveenu aibildinadamees: wini jau wehl multifchi; sad nahks leelaki, gan jau tad valiks gudraki. Bet Sahlamans sala: Mahzi sawu behrnu no masa gala pa labu zelu eet, tad ir, wezs tapis, no ta ne-attahpfees. Un aikal: Kas preeksch saweem behrneem rihksti taupa, tee paschi few rihkstes faseen.

Skolas laiks nu ir peenahzis mihlcem luteklischem klaht; pa-
wehle ir issludinata, ka tahdeem un tahdeem un tik gadu wezeem ja-
eet scho seem' skolā. Mahte teiz: Tu jau ari, dehlin', taisess; Tew
jau nu ari ir ja-eet. — Dehlinch blaujahs: no-eeschu! — Mahte luhs-
dsahs: Eij, dehlin, eij, es paschuhfschu. Tew simukad drehbes, — tahdas,
lä neweenam nebuhs; doschu Tew naudu ari lihdsä, ko konfektes no-
pirkt, un eeschu pati ari lihdsä, skolas fungam peeluhgt, lai Tewi ne-
moza. — Dehlinch paleek ari nu meerā un aiseet mahtei lihdsä.
— Skolas namā nonahluschi, labu rihtu skolotajam padewuschi, mahte
teiz nu: Skolas fungs, peeraksteet manu dehlinu ari. Nu jau ja-eefahk
wi nam ari eet skolā. — Skolotajs raksta un profa, kas wahrdā.
Mahte atbild: Jejis un Mizis. Skolotajs pasmeedamees eeraksta Je-
haups Mikus. Nu, zik wegs tad wihsch ir? Mahte atbild: Wehl jau
ioumisch, tik 13 eesch 14 ooda. Skolotajs teiz: Uh tas jau noschā

labumā! Nu, grahmatu laſiht jau wiſch mahk?! — Ja, kur tik paſchklirſeet, tur wiſur wiſch laſihs. — Skolotajs uſſchle bihbelē lahdū nodalu, lai valaſa. — Jeziſ ſahk laſiht, bet — ne-eet. Mahte tuhlit eefauzahs: Wai, mihlais ſkolas fungš, dodeet winam dſeefmu grahmatā laſiht. Bihbelē wiſch naw dauds laſijs. Tagad wiſch tahnš ſabihdees; us preeſchu gan wiſch peefspeedifees labaki. — Mahzeht winam waijaga wiſur laſiht, ſkolotajs teiz, tiklab dſeefmu grahmatā, tā ari bihbele, kaktismā, bihbeles ſtahſiōs un zitōs ralhſōs. — Dehlinſch ſahk trihzeht, to dſirdot; trihž mahte ari un teiz: Schoreis, mihlais ſkolas fungš, lai vahreet; us preeſchu buhs labaki.

Nu Juhs wareet, mam', eet; lai tad wiſch paleek ari us prowi. — Bet, mihlais ſkolas fungš mehl es ſums ſo luhaſchu; nemozest tik

winu pa dauds; winsch jau tāhds rahms un hailsigs, un ari itin godigs, ka warefeet buht pilnā meerā. — Labi, labi, — to jau wisu redsesim, skolotajs atbild. — Mahte, no fawa mihtulischa atwadiju-
fes, aifect raudadama un atpakał noskaitidamahs. Dēhlisch ari no-
skatēbē ne jauv un norendebē.

Pirmajā nedelā Jezis usturahs gan vēž mahtes teikšanas — rahmē, godīgs un paklaūfigs, — bet otrajā nedelā jau ir Jezim papirofi lihdsā, ko ußmehleht. Pa brihwstundahm Jezis tik noslihd ar kahdeem draugeem us kruhmeem, un nu tik rauj wiſi, ka duhmi ween gax ausīhm eet. — Trefchajā nedelā jau ir Jezim atkal kas jauns lihdsā: lahda weza atflehgā, kurai zaurs widus, pee lihka koka peeſeeta. Jezis iſrahda ſawem beedreem to par pistoli. Pulveris ari lihdsā, ko lahdeht. Kad peelahdē, tad Jezis mehrkē, un otrs atkal ar ſchipizku leek ugumi kļaut. Sprahgst ari, un ziteem ſehneem tas labi patihs, un grib, lai tik Jezis ſawu ſkunſti arweenu atjauno pa brihwstundahm, waj wakards, us mohjhahm ejot, nosolidamees, ſkolotajam neweens neka neteift. — Zetortajā nedelā nu ir Jezim atkal pawiſam kas jauns lihdsā, proteet trumpas, ko Jezis ſenak bija eegahdajees un, zitu ſehnu vulka dſhwodams, brangi eemahzijees ſpebleht. Retruhſt ari us ſcho ſkunſti Jezim draujau un valshau: no ūltaſahm deenahm brihwstundās

Mehnescha laiks ir pagabjis. Skolotajs skatas, ka no Jēzcha neka laba ne-īsnakš; winsch fahk to wairak veespeest, patura daschu deen' bes pušdeenas un eeleek faktā. Tur arī Jēzis nestahw meerā; tikklihsf kā skolotajs no skolas istabas ahrā, tē Jēzis lez pa faktu kasaku, un wehl issfreedamā no faktu ahrā, zitu norauj gar semi. Skolotajs, troksni isdīrdis, dodahs eelschā, — bet Jēzis stahw sawā faktā, kā saldats us frontes. Pagreesch skolotajs muguru us Jēzcha puši, tē Jēzis ar rokām un luhpām dasch'daschadi ahlojabs. Ziti fahk, neno-turedamees, smetees. Skolotajs praža, ko smeiij. Neweens negrib teikt. Skolotajs fahk draudeht, famehr fahds sehns teiz, ka Jēzis ah-lojabs faktā. Skolotajs nu leek Jēzim ausebt uši bensla un išvrowē.

Schos leelos karus Wilhelms nebija wis eefahzis, neds pehz team
kafrojts, un tilai ar gruhtu firdi sawu peenaklunu isplidjis, jo wina
schehligai firdi wifa afins isleeschana bija jo reebiga un radija leelas
skumjas; bet Deews passna wina pasemigo prahiu, un tamdeht to ap-
balwoja ar tik augsteem panahkumeem un godeem. Pahr keisaro Wil-
helma waldishanu, t. i. ka winsch puhlejabs, sawu pawalstneeku lai-
zigo un garigo labunu weizinah, buhtu loti dauds ko stahstift; bet tad
tik dris newaretum atrast gala, un tamdeht tilai itin ihfi sché peemi-
nam, fa Wahzijä pehdejös 17 gaddos tidsneebiza, amatneebiza, semko-
piba, skolas un wifas eslahdes gandrihs netizamá mehrä usplauksch,
lai gan daschä fina arweenu wehl deewsgan atlizees, ko waijadsetu
pahrlabot. Kai ari to waretu panahkt, keisars Wilhelms atsna par
waijadfigu, meeru ustureht, un tamdeht winsch ar wifseem spehfeem par
to gahdaja, ka wif starptautiske strihdini ar labu tiktu isllihfinati.
Gan dandreis muhfu laids Giropas leelvalstu politika ta fareschge-
jabs, ka kafsch jau likahs buht nonowehrschams, bet — ar gudra Bis-
marka palihgu — no wifseem augsti godatam firmgalim tak arweenu
isdewhs, wifu atkal west fahrtiba, un tamdeht winsch wifas paahule
eegwits tos goda-wahrdus „meera pihlaris“ un „waldineku patriarks“.

Godahriba, lepniba un pachmihliba winam bija pawisam five-
schas, nepaftiamas leetas; wifu sawu garo muhshu winsch tilai ruh-
pejees un puhlejabs, ziteen labu dariht. Sawos pehdejös muhshu ga-
doss tam wiiswairak weena leeta ruhpeja firdi, proti nabaga strahdneeku
un rokveltu lisheni pahrlabot. Wina zilvelu mihlestiba un schehls-
diba to newareja paazeest, ka tuhstosch tuhstoschneem nabaga lautineem
jazeech truhziba un ihpachhi mezuma nesphezbä japelek bes pahrtikas
un apgahdibas; tapat wina ari grausa firdi, ka dauds strahdneeku da-
schu reis bes pashch vinas paleek bes darba, un tad nefna, ka semi
un sawejus no bada paglahbt. Tamdeht winsch ar Bismarka palihgu
nehmabs strahdneekem, rokpetneem un deeneckeem par labu isstrah-
daht likumus, lahdus paahule lihds schim wehl ne fapnös nebija turejusi
par isdaramem. Leeta, finams, wehl naw gatawa, un warbuht wehl
pa-ees gadu 10 waj wairak, lihds wina galigi warehs iswef zauri,
bet wina jau tik tahlu eegrosta, ka naw ko schaubites, ka to beidhot
tak isdorhs.

Kad nu atskamees us keisara Wilhelma dshwes gahjeenu, tad
redsam, ka winsch sawas apnemshchanhs un apsolishchanhs, ko tas
sawä esfvehtishanas deenä ka 18 gadu wegs jaunekis Deewa preefchä
bija issaqijs, ar apbrihnojamu zenfibu ir turejis. Winsch bija neit
ween spehjigs un flawens fareiws, bet ari ihfs, patefs zilvelu mihi-
lotajs, stingers un laipns, dewabihjigs un pasemigs, lihds pehdejam
dwashas wilzeenam naigs strahdneek, sawu pawalstneeku tehws,
wahrdus fakot: ihfs keisarisks waldineeks un Deewa kals, lahdus pa-
faule lihds schim wehl nebija pedsihwojuñ!

Is Amerikas.

Tekam luhtgi, nodrukaht wehstuli, kuru lahdus Frank-Sefawneeks
dabujis no lahdus us Ameriku aigahjuschä Latveescha. Wina skan-
schadi:

San-Franziska, 22. Februari 1888. P. Rauchmana kgam
Frank-Sefawa. Juhs wehstule no 17. Janvara ir manas rokas,
un es loti preezajos, ka tauteeschi, kuris ne buht nepeeminu, pehz
manis apmazajahs. Ka Juhs pashch redset), es esmu sawu mahtes
malodu gandrihs pawisam aismirfis, zitas walodas mahzidamees, —
bet tomehr eszik nezil wahrdus paturejis, ar kureem es luhlofchju
Juhs wehlechanois peepildiht un peerahdiht, ka es no Juhs wehstule
saprotu, ka Juhs labprah gribeit u Ameriku nahkt, bet tilai zaur
nesmaschani to ne-usdrhstatees. Pee tam Juhs raksteet, ka Jums
b. us Ameriku atnahzis. (? Red.). Peedodeet man brihwestib, kad
nemos prahst: Waj Juhs waretu pa franziski, anglifki waj wahziski

*) Walodas un ortograffijas kuhdas mehs no sawas puses druzin esam pah-
labojuschi.

runah? Kad Juhs no schihm walodahm newenas zik nezik nerunajeet,
tad Juhs buhtu Amerika pasuduschi. — Dahnseeli sché Kolifornija ir
loki meketi, — bet tilai tahdi, kas mahk weenu no schihm walodahm
runah; jo zilvelks bes schihm walodahm Amerika neka newar eeguh,
kad winsch wehl svechschana bija jo reebiga un radija leelas
skumjas; bet Deews passna wina pasemigo prahiu, un tamdeht to ap-
balwoja ar tik augsteem panahkumeem un godeem. Pahr keisaro Wil-
helma waldishanu, t. i. ka winsch puhlejabs, sawu pawalstneeku lai-
zigo un garigo labunu weizinah, buhtu loti dauds ko stahstift; bet tad
tik dris newaretum atrast gala, un tamdeht tilai itin ihfi sché peemi-
nam, fa Wahzijä pehdejös 17 gaddos tidsneebiza, amatneebiza, semko-
piba, skolas un wifas eslahdes gandrihs netizamá mehrä usplauksch,

lai gan daschä fina arweenu wehl deewsgan atlizees, ko waijadsetu
pahrlabot. Kai ari to waretu panahkt, keisars Wilhelms atsna par
waijadfigu, meeru ustureht, un tamdeht winsch ar wifseem spehfeem par
to gahdaja, ka wif starptautiske strihdini ar labu tiktu isllihfinati.

Gan dandreis muhfu laids Giropas leelvalstu politika ta fareschge-
jabs, ka kafsch jau likahs buht nonowehrschams, bet — ar gudra Bis-
marka palihgu — no wifseem augsti godatam firmgalim tak arweenu
isdewhs, wifu atkal west fahrtiba, un tamdeht winsch wifas paahule
eegwits tos goda-wahrdus „meera pihlaris“ un „waldineku patriarks“.

Godahriba, lepniba un pachmihliba winam bija pawisam five-
schas, nepaftiamas leetas; wifu sawu garo muhshu winsch tilai ruh-
pejees un puhlejabs, ziteen labu dariht. Sawos pehdejös muhshu ga-
doss tam wiiswairak weena leeta ruhpeja firdi, proti nabaga strahdneeku
un rokveltu lisheni pahrlabot. Wina zilvelu mihlestiba un schehls-
diba to newareja paazeest, ka tuhstosch tuhstoschneem nabaga lautineem
jazeech truhziba un ihpachhi mezuma nesphezbä japelek bes pahrtikas
un apgahdibas; tapat wina ari grausa firdi, ka dauds strahdneeku da-
schu reis bes pashch vinas paleek bes darba, un tad nefna, ka semi
un sawejus no bada paglahbt. Tamdeht winsch ar Bismarka palihgu
nehmabs strahdneekem, rokpetneem un deeneckeem par labu isstrah-
daht likumus, lahdus paahule lihds schim wehl ne fapnös nebija turejusi
par isdaramem. Leeta, finams, wehl naw gatawa, un warbuht wehl
pa-ees gadu 10 waj wairak, lihds wina galigi warehs iswef zauri,
bet wina jau tik tahlu eegrosta, ka naw ko schaubites, ka to beidhot
tak isdorhs.

Kad nu atskamees us keisara Wilhelma dshwes gahjeenu, tad

redsam, ka winsch sawas apnemshchanhs un apsolishchanhs, ko tas

sawä esfvehtishanas deenä ka 18 gadu wegs jaunekis Deewa preefchä

bija issaqijs, ar apbrihnojamu zenfibu ir turejis. Winsch bija neit

ween spehjigs un flawens fareiws, bet ari ihfs, patefs zilvelu mihi-

lotajs, stingers un laipns, dewabihjigs un pasemigs, lihds pehdejam

dwashas wilzeenam naigs strahdneek, sawu pawalstneeku tehws,

wahrdus fakot: ihfs keisarisks waldineeks un Deewa kals, lahdus pa-

faule lihds schim wehl nebija pedsihwojuñ!

No ahrsemehm.

Beemigi pluhdi. No malu malahm is Wahzijas teek sirots
pah breefmineem pluhdeem. Bislas, Elbes un Oderes leelupes lihds ar
sawam peetekahm dauds weetäs pahrkahpusch asawus kraslus un pah-
rakhpusch asambus, dauds kvadratjyhdich leelus se-
mes gabalus pahrtwehrlasmas par esareem. Seemel-Wahzijä lihds
schim jau kahdas 80 pilfehtas un fahdschas atronahs pawisam uhdien.
Nami apgahsti, lauki sapostiti un neskaitami lopi un zilveli nosliku-
sch. Skahde teek aprekkinata us dauds miljon' rubleem. Pee Libe-
kas pilfehtas 15 fahdschas appluhdinatas un 50 nami apgahsti. Bi-
tas weetas postis wehl dauds leelaks.

Wahzija. Pahr keisaro Fridrika slimibu neka jauna naw ko
wehstift. Pehdejä laitai winsch labi efot gulieis, lahsa efot druzin
masinajusees, — bet no wispahrigas laboschchanhs, finams, naw ne
runas. — Walsts-kanglera firsta Bismarka wezakais dehls, grafs
Herberts Bismarka, no Kreevijas Keisara dabujis augstu goda-schmi,
proti Aleksandera-Rewski ordeni. — Greekijas trou mantieks, kas
us keisara Wilhelma behrehm bija abrauzis Berline, efot prezefis pehz
keisaro Fridrika treschabs meitas, prinzeses Sofijas, un ari dabujis
„ja-wahru“, — bet faderinaschhanhs tagad wehl netiks isfludinata.

Franzija. Wilsons, kas virmä instanz tizis atfihis par wai-
nigu un uj zeetumu noteefahs, bija pret sché spreediumu esfneeditis apel-
laziju. Augstaka teesa nu, semakahs teefas spreediumu atzeldama, ap-
fuhdseto atsinusi par newainigu. Turpretim Bulansche's, kam, ihfs
nemot, neka newar peerahdiht, tizis noteefahs un atzelts no generala
amata. Pahr to nu wina peekriteji, kas ju deenas jo wairak wairo-
jabs, fazej leelas brehkas. Winsch pats par sché strahpi, ka leekahs,
mai ko behda, jo tagad tas lishes eewehletees par tautas weetneku, ze-
redams, ka winsch schim amata wehl labaki, neka kara deenesla, warehs
panahf sawus godahrigos noluhs.

Numenija. Numenijas galwas pilfehtä, Bokarechta, lahdus
nemeereeki un waldibas pretineeki fazehlujschi jo trofchnamu dumpi.
Buntineeki ar waru gribaja celausteess kchnina pilis, fazidami, ka wineem
ar waldineeku waijagot runah, un kad fulaini tos nelaida eefsch, tad
wini tos ar reowolweeem fahka schaudiht, lihds atnahza saldati, kas
negantneekus drihs isflihdinaja un aisdina projam. Deenu pehz tam
tee atkal no jauna uj eelam pahstrahdaja wifadus nedarbuss un war-
mazibas, — bet tapat tila fakanti un ispehrti. Wif ziti edfhwotajia.

*) Walodas un ortograffijas kuhdas mehs no sawas puses druzin esam pah-
labojuschi.

un pawalstneeku ar jo leelu reebunu skahs us scheem negehleem, un
preezajahs, ka polizeja tos tik ahtri peewarejusi.

Afrika. Sansibaras falas sultans (Deenwidus-Africas austro-
mos) isgahjuschahs nedetas pirmedenä nomiris, kas tamdeht ir eeweh-
jams, ka schihs leelabs falas labad weegli war iszeltees strihdinj
starp Angliju, Franziju un Wahziju, jo satra no schihm leelvalstib
mehginahs tahu waldeenee tur eeelt, kas winahm pa praham. San-
ibara preefch fugnezibas un tirgoshchanhs ir no leela swara.

No eekfchsemehm.

Igaunu awise „Tall. Söber“ ne fen finoja, ka Sw. Jahn
draudses mahzitajam Igaunija, A. Kristophra kgam, Astrakanas pil-
sefta efot erahdita par dshwes weetu. Scho siuu apstiprinajot, awise
„Rev. Beob.“ dsirdejusi, ka mahzitajs A. Kristophs 7. Merža aizelojs
us sawu jauno dshwes weetu.

Par Maslawas Ewang. — Utetera konfistorijas wihzo presidentu
un Maslawas konfistorijas ezirkna generalsuperintendentu, ka „Rig.
Ztg“ fino, 3. Merža sch. g. Saratovas mahzitajs un Wolgas fal-
naju apgabala prahwes, Kahlis Koszmanns, Wisau gasti ap-
prinahs. Jaun-eezeltais generalsuperintendents ir 1826. Pruhchies
dsimis un Tehrpata teologiju studerejis. Pehz tam tas nokopis mah-
zitaja amatu Austruma-Sibirija, Maslawas un Saratova, kur winsch
ari 1880. g. tika rezelts par mineta ezirkna prahwes.

Is Nowgorodas apkahrtne. Pagahjuschä gada „Latveeschi
Awischu“ 46. nummura, sirot pahr pee Jana Mundažemma isdaris
flepakib, ari apnehos zeen. Isfahajeem pawehstift pahr minetahs
leetas tahaku ismellejot, atradu, ka schahwejs flepakibas nam
isdaris ajs atreebib as noluhs, bet — netihchus, un tamdeht
winsch nenhaks sem foda. — Relaines wehsti schai laikrakta isfahjuschi, ra-
deneeli bija rakstijuschi atraitne wehstules, issautadami, waj suojujus pa-
tefis, bet — par noscheloschani — no tik dauds tuweem radeem un
peederigeem nabaga feeweete winas behdas un truhzibas naw snoegis
wairak nekahdas valihdibas, ka tilai weens weenigs no winas nelqita
wihra brahleem tai pefsuhtijis rulbi naudas. Ziti tik peeprafisjus,
zik defetinu leela wina aramä seme, plawas, zik lopu u. t. t. Teem
tad wehl par apmeerina schanu waru sché fahst pefsuhtijis, ka winas vi-
pikschani peenemta, bet ne-ismafatä semes stuhrischa newens no ni-
nas radeneekem nemantos, jo labais Deews, kas ir bahrenschu tehre
un apgahneeks, ari sché leetu eegroshis pehz sawa praham: ir gadijess
freies, utizigs zilvels. Utetera draudses lozklis, kas turpinahs ma-
faimneebis un valihdsehs nelaimigai mahtei audsinaht nepee-augustos
behriinus. — G-neeks.

No Weefschnu pagasta. Schauku aprakst. Sché scharlaks ar
kalla fehrgu plosahs, un ta kribt nahwei par upuri dauds behru.
Mirst jau ari pat leeli zilveli. Leklawas lapas top weenä deenä gu-
dinati 2 lihds 3 zilveli semes mahtes klehpina. Svehtdeen, 6. Merža,
redsejusi, ka us lapfehtu aiswa 6 lihpus. — Osrid, ka ari pa Leisheim
plosotees minetahs fehrgas, zaur ko schikrotees no schihs pasaules
dauds lauschi.

Peesaritis.

Bidseme.

No Rihgas. Bidsemes riterchastes konvents, ka „Rig. Ztg“
fino, eejahzees 14. Merža.

**Widsemes konfistorijas pawasaras juridika schogad eejah-
zees 29. Aprili un willfes, lihds 12. Maijam.**

Widsemes hosteesä, ka „Rig. Ztg“ lasams, 14. Merža,
starp zitu, nemtas isteeschana trihs ismellechana leetas pret Utetera
mahzitajem, dehls amata pahrkahpumeem. Suhdibas leeta pret mah-
zitaju Z. Kerkstenu tika atlita, tamdeht ka pret mineto mahzitaju ari
par Zehfu semes-teefas ir suhdsiba usfahsta, un hosteesa tad abas leetas
grib kopa isteesah. Suhdibas leetas pret mahzitajem N. Pohru un
R. Brandtu, kuras netika atklahti teefatas, ir nodotas semes-teefas,
lai ismellechani wehl papildinatu. Widsemes generalsuperintendents

runajams. Es dsirdeju, ka kahpone fwechneeku wehla manā istabā
eeweda. Dris ta eradahs pee manis un pecteja fwechneeku, tam
ar manim notigi jarunajot. Kriminalteefes daben beeffsch
weefus; tamdeht tubdal dewos pee fwechneeku. Isfahä atradu we-
zigu, bet loti smalki gehrbuschos fungu. Svechneeku usveschana-
hahdihdihahs gluschi wira niskajam ruhipagjam apgehrbam. Wins-
chau loti pefkelschijas. Mana pefkelschaujus, lahsa, schahibschana-
hahdahs augstas lahtas zilvels. Wina wahdi to ari apleezinaja.

„Esmu grahfs Aleksanders Ruhnenbergis.“

„Ko wehlatees, grahfa funga?“

„Rahfu par Jums loti swarigā leetā, — bet waj drikstu zereb-
us juhfs pilnigu kluusjehanu?“

„Droči, grahfa funga, zil fahlu tas naw pret manu amata pe-
nahkumu!“

„Pee jums nahku akurat amata darishanās. Waj tas, ko jums
pawefstischi, apstiprinajahs, waj nē, ir man gluschi weenahsfigi, — bet
nu pee pafchahs leetas!“

„Luhdu, luhdu!“

Basniza un skola.

Pahr missiones darbu yee Israëla laudihm.

(Gjaijaš gr. 62, nob.)

Kas fawu Pestitaju mihle, kas rokas peelizis pee misiones darba un kas luhds, "lai nahk Tawa walstiba", tas newar un nedrikht aismirst Israëla laudis. Tapehz miheem lasitajeem sché pafneegsim kahdas finas pahr misiones darbu pee Israëla laudihm.

Mahzitajs Eisenfchmidtjs Rihgas pilsehtā ir weens no teem, kas muhsu semē wiswairak strahdā pee Israēla tautas atgreeschanas. Winsh pasīst Israēla laudis, winu dīshwi un wixu tizibū labaki nekā ziti. Pee wina Juhdi garigās behdās latru brihdi padomu un pamahzifchamu war atraſt. Ari winsh ir atſnis, ka Deewš, kas pahr Israēla laudihm lahstu wahrdus runajis un tos peepildijis, laikam ari Israēla tautai dotahs apſolifchanas un svehtibas wahrdus peepildihs. To apustulis Pahwils leezina (Rom. 11, 26.) un to wifa kristiga draudse tiz un zerē. Israēla tautas atgreeschanahs laiks nahks un jau tagad nahk. No mahzitaja Eisenfchmidta peedſhwojumeem, miħlais lafitajis, fapratifi, ka ari muhsu deenās ta Kunga Gars Israēla mironu kaulus kustina.

Mahžitajs Eijsenſchmidts ſtahſta tā:

„Leifchu semē kahdā māsā pilsehtinā Israēla wihrs dīshwoja, kas turpāt bija dīsimis un usaudīs. Jau pīezus gadus wezs, winsch bija fahzis talmudā mahzitees. Talmuds ir Israēla laischi bauslibas iſskaidrofchanas grahmata, kur gan dauds zilweku gudribas, gekibas un wiltibas atrodahs, bet mas Deewa wahrdū mahzibas. Kad mahzischa-nos pabeidsa, tad jau bija pee-audīs, jo to grahmatu newar wis pa pahris gadeem iſmahzitees. Juhdu gudribā winsch nu gan bija mah-zihts wihrs, un ari zitus wareja mahziht, bet zitās leetās tomehr bija neprahtings, kā mass behrns. Kad winsch 33 gadus wezs bija, tad ari winam tas laiks nahza, kur Deews pee wina ūrds durwihm flau-dīnaja. Deewa zeli ir daschadi. Winsch dabuja grahmatu rokā, kuru kahds Anglu mahzitajs Ībreju walodā rakstījis. Schi grahmatu ap-gahsa wīfu wīna gudribu, jo tur bija laſams, ka Juhdu tiziba pehz talmuda pilnigi eſot pret Wezo Deribu un nepawīfam nefā-eijotees ar bauslibu, kas dota Sinai kalnā. Bet schi grahmatu ne ween noplehſa, bet ari ustaifīja. Tur bija laſams pahr Jauno Deribu, ka ta ar Wezo Deribu fa-eetahs, un ka Kristus ir bauslibas gals. Zaur ſho grah-matu nu muhſu jaunais Israēlectis nahza pee paſčāpdomaſchanas, un gruhta zīhnīſchanahs eefahzahs wīna ūrds. Waj nu bija ja-atsa-kahs no wīfa ta, ko lihds ſchim bija tizejīs? Waj winsch pa welti Jesu bija nīhdejīs? Tik dauds winsch tuhlit atſina, ka lihds ſchim bes kahdas apdomaſchanas weenu leetu bija paſudinajīs, no kuras wehl neka ne-finaja. Juhs warbuht ari tahdu garigu zīhnīſchanos eekſch ſewīs eſeet peedīshwojuſchi, kad ziti juhsu tizibu ūaimoja un par tuſchahm paſa-kahm nosauza. Kad gan paſči warefeet ūaprast, kahdas domas jaunekla ūrds zehlahs. Diwus gadus winsch ūalihdīnaja Juhdu tizibu ar kristīgu tizibu, — ūchaubijahs, zīhnījahs un melleja labu padomu ūchur un tur. Pehdigi winsch nahza pee manis un luhdsahs pamahzī-ſchanu kristīgā tizibā. Pehz ūwas paſča iſteiſchanas winsch bija kā fugis bes enkura, no wehja un wilneem ūchurp un turp mehtahts, bes kā meera oſtu buhtu warejīs atraſt. Ar Deewa paļihdību eefahku winu mahziht. Es iſskaidroju ūiram, ka Jauna Deriba un kristīga tiziba ne wiſ no nejaufchi eſot zehluſchahs, bet ka Israēla tauta jau Wezahs Deribas laikā eſot tikusi ūataſita us Pestitāja atnahkſchanu. Tapat winam peerahdiju, ka bausliba un praweeſchi, ko ari kristīga draudse zeeni, zita neſludina un nemahza, ka tikai Kristu, to Israēla Rehninu un paſaules Pestitāju. Ar preeku nomaniju, ka jauneklis ar laiku pa-likā gaifchaks ūamā ūaprachanā, ūiprakls tizibā un preezigaks zeribā. Gara tumſiba jo deenas jo wairak ūuda un rihta ūwaigſne ūleħza wīna ūrds. Winsch likahs kristīties un tagad dīshwo kā kristīhts zilweks.

Semkopiba un saimneeziba.

Vaśikdrusāñchana aisleegta.

Pahr baribas stahdu kulturu.

(6. *Turpinajum\$.*)

Pawasara klah, — tamdeh! waijaga ikweenam semkopim pee laika nospreest, kahdus augus winsch grib feht schini gadā sawōs laufōs, un kad nu ar labibas sehschanu ween, ka agrak, wairs nepeeteek, tad semkopim ari jazenschahs pa-augstinaht eenehmumus no lopkopibas, bet kas tikai tad buhs eespehjams, ja teek gahdahts par bagatigu iopu chdamo, un ihpaschi preefch peena lopeem. Tas ir tas eemeefls, kas muhs paslubina, muhsu lasitajeem us laukeem aprahdihit wifus baribas stahdus, furus der kopt; mehs gribam semkopim atveeglinaht iswehli preefch wina daschadahm seimes fugahm; wehlak mehs waram runaht pahr zitahm leetahm.

Kas us fehka daudsumu fishmejahs, ko weens augs zaur faweeem steebreem un lapahm spehj dot, tad mums tuhlit pehz Turku kweescheem ir ostra weeta ja-eerahda smilts firneem, kas teek ari faulti par peluschkeem. Peluschki ir augi, kuru derigums tikai jaunakâ laikâ ir eewehrots; pee mums wini tikai ir tikuschi eewehroti preefch kah-deem pahris gadeem, un lihds schim tos dehstija tikai fehklas deht, par kuru wehl pagahjuſchâ gadâ mafaja 3 rubkus par pudu. No ta laika, kure mi peluschki ir wairak pee mums isplatiſchhees un wini fehklia ir tapusi lehtaka, mehs eewehlam peluschkus kopt wifeeem teem semkopjeem, kam ir weegla seme; jo wini isdod, ja teek pareisi aplopti, loti dauds fehka un tik dauds fuligu steebru un lapu, kâ neweeni ziti augi, ismet Turku kweeschus. Preefch smilts semes, kura neweeni ziti firni, un pat ari lehzas wairs nepadodahs, ir peluschki ihsta fwehtiba; tur tee dod ne ween dauds fehka, bet ari, ja teem lauj eenahktees, dauds graudu, kas gandrihs tik pat smekigi, kâ pelekee firni.

Sinemot stipro mahla- un wifai tschaugano purwa semi, peluschi padodahs wifas semes fugas, pat ari wehl wifai weeglâ smilti; bet augstakos eenehmumus tee tadfschu isdod smilts mahla semê, kam ir laba kultura un wehl wegs spehks. Swariga leeta preefsch peluschku padofchanahs ir semes apstrahda schana jau ruden', lai pawafaratâ isfehschana waretu notift til ahtri, zik ween eespehjams, bes ka waijadsetu semi wehl reis dslu wandih; seemas milluma peepaturefschana semê ir no jo leelaka swara pee peluschku pirmahs labahs attihstschanaahs, jo smiltainaka ir seme. Lai dabutu itin kreetnu fehku, tad peluschkeem waijaga labas mehfloschanas ar statka mehfleem, wifu labaki jau ruden'; kur tas nebija eespehjams, kur mehfli tikai pawafaratâ war tikt aparti,

Schē wehl japeemin, ka tahdeem, kas kristigu tizibu peenehmuschi, audsreis japsneids palihdsiba, jo no saweem wezakeem un radeem, lai ee buhtu nesin zik bagati, kristihts Israëleetis nedabon ne kapeikas. Radi un draugi to atstahj un winu wairs negrib ne redseht. Daschi no tahdeem atgreesteeem Juuhdeem zita nela naw mahzijuschees, ka titai ulfscho talmuda gudribu. Ko nu ar tahdeem lai eefahk? Schē kristieem draugeem jagahdà, ka wini pee kahda meistera teek nodoti, lai nahzahs' amatu. Bet ari amatu mahzitees pee-auguschan zilwekam ahkahs' gruhti, un meisterim, ka ari kristigeem draugeem dauds pazeebas' waijaga.

Kä tad nu ir ar Juhdu meitahm, kuras wehlahs, tapt kristitas? Juhds labprahd nemas to negribefet tizeht, kad jums stahsta, zik beesä arigå tunsfibå Juhdi sawas meitas usaudsina. Lai gan starp kristieem, deemschehl, wehl daschi wezaki rodahs, kas sawus behrnus neahza, tad tadshu skolå wißmasak behrni ir jawada, tillab sehni, kä neitenes. Juhdi turpreti pehz talmuda mahzibas nemas nedrihkfst meienes skolå wadiht. Winas nemahk ne losib, ne roffsib un no sawas gahjis. Pehz winam llahjahs weeglaki, kad kristiga brahlu mihlestiba wiaam palihdseja. Daschu wehstuli winsch man jau ir rafftijis, kas leezibu dod paht wina preezigu prahdu un patezibu pret Deewu un zilwekeem, zaur kuru palihdsibu winsch til tahtu tizis. Wina firfnigå wehlefchanahs efot, ka ari wina wezaki un brahli Deewa schehlastibü eelsh Jeesüs Kristus atsantu un atgreetos pee krista fista Pestitaja.

Juhdeem preezas mahzibū fludinah̄t, naw wițai gruhti. To katrs křistigs zilweks war dariht, kura firds ir eesilusī no mihlestibas us sawu Pestitaju. Jo ar Juhdeem ikkatrs fateekahs. Wini no mums naw ja-umekle, bet wini pačhi umekle muhs; jo wini nah̄t pee mums strahdaht, jeb sawu prezī peefoliht. Tad mehs waram Deewa wahrdū fehllu winu firdis feht."

epasifstamas. Daschu luhgschanu Ēbreju walodā winas gan prot, — bet to skaita bes kahdas sapraschanas. Luhgschanas namā (fināgā) meita nelad nedrihkst eet. Likai tad ween, kad ir išprezeta, tas vīnai teik attkauts. Bet kahds labums winahm gan no turenēs war eltees? Deewakalposchana tur noteik Ēbreju walodā, un tās walodas

Tā mahzitajs Eisenšmidts stahsta. Winsch gan naw pirmais Nīhgas pilseħta, kas muhsu semes Juħdeem to preezas mahzibu fludina. To paſchu darbu preefsh wina ir mahzitajs Bahwils Dworkowiczs strahdajis un preefsh 13 gadeem tagadejais Jelgawas mahzitajs Rudolfs Gurlands, abi kristiti Israèleefchi.

Latvijški tulkojis W. S...r.

No skoleneem isspeestas dahwanas nau koschias.

Wairakās skolotaju konferenčes ir pahrspreests schis jautajumiš: Vaj skolotajam peeklahjahs no skoleneem nemt preti dahwanas us fa- em personigeem ſwehkeem (ka par yem. dſimſchanas deenā)? — iſas minetahs fapulzes weenojahs tanis domās, ka skolotajs war gan hwanas, kas pehz peeklahjigas wihses teek dotas, nemt pretim, — winam nebuhs skoleneem dot us tam it nekahda eemeſla. Noschē- ams, ka schis goda ſirds ſpreedums, kas atrod un war atrast wiſ- hrigu peekrifchanu, neteek daschās weetās eewehrots. Ta preefch ja laika W. basnizas draudē pahris skolenu no kahdas ſchē nemine- hs skolas nonahk kahdā basnizas krogā un luhds ar asarahn krode- skam, lai tas wineem paleenē latram nospreestu drusku naudas preefch ydas nolemtas dahwanas eepirkſchanas skolotajam us dſimſchanas enu. Turklaht nabaga ſkoleni krodseneekam peefihmē, ka teem lahga ne- u, ja nepedalitos pee nodomatahs dahwanas eepirkſchanas. Gewehro- augſchmineto skolotaju konferentschu ſpreedumu ſchinī leetā, war gan iſt, ka skolotajam buhs modri un zeeti luhkot us tam, ka no ſko- nu puſes winam nenahk tamlihdsigas iſſpeeflas dahwanas, kas pateefi ſcham labam ir par yeedauſiſchanos un wiſadā ſinā ſtahw loti neko- ā iſſlatā. Jo — ka tas war buht patiſklams, ko nabaga ſkoleni hwina ar ruhktahm asarahn?!

Tà tas teescham ir!

Als zilwel', kad tew gruhti brihschi,
Nedoma wis: „nu esmu beigts!“
Deewa nepamet neweena tihsci, —
Ta Wina wahrdä folihts, teikts.

Kad wiſi draugi tewim leegtu,
Kaut fa no behdahm isslihdseht. —
Tad fini: Deew's tew roku ſneegtu,
Jo Wina prahis ir — valihdseht! A. Vigathne.

ahs pelekahs jeb melnahs lehzas, kas isdod leelakos eenehmumus un
i pagehr masaf no semes. Isnemot itin weeglo fmlts semi, melnahs
ydas padodahs gandrihs ikweena semi; pat ari stpira mahla semi
nas labi aug pee pareisas apkopfchanas, un tapat ari purwa semi,
o tai netruhkf tafka, kas ari lehzahm ir semi ja-atron.

Lai ar lehzu fehku waretu ehdiñahnt tuhlit pehz ahholsina seede-
hanas, ir waijadsigs, semi jau ruden' fagatawot, un ari deht lehzu
nahkschanahs ir eewehlams, tahs isseft, tildkrihs laiks to pawañarā
tauj, lai tahs jau Augustā nahktu gatawas; jo ar wehlaku fehtahm
zahm ir arweenu faws postis, — nahkhas gruhti winas schahweht
ne-apfkahdetas nodabuht no lauka. Ja grib wehlu ruden' weh-
diñahnt ar salahm lehzahm, tad ari preefsch tam waijaga semi art
i waitek nedelu eepreelfch fehklas issefchhanas, lai seme labi nogu-
os un pirmo leetu waretu islectaht, kas parastajā faufajā laika brihdi-
hk. Trifchi artā semē graudi gut pa tschauganu, zaur ko ari noteek,
leela dala no graudeem nemas nedihgst. Daram us fcho leetu sem-
ojus usmanigus, tamdeht ka akurat fchinī sinā noteek dauids kluhydu,
s schaurina lehzu fehka, ka ari gatawo lehzu iħsto eenehmumu.

Lai dabutu itin braschu lehzu fehku, waijaga labas mehfloschans un stipra isfhejuma; tur tad, finams, newar taupiht fehklas un chflu, — pa beesu un spehzigu fehks newar nekad augt. Mehs tam-
hyl arweenu atradahm par derigu, nemt dubultigi til dauids fehklas,
la waijadfigs preefsch lehzahm, kam ja-eenahkabs, — ta tad 3 libids
mehrus us puhra-weetas, un proti $\frac{2}{3}$ datas lehzu un $\frac{1}{3}$ datu ausu un
eeshu, eekams pee lehzahm, kam ja-eenahkabs, ar 2 mehreem us puhra-
etas peeteek. Zaur ausu un meeschu peejaufschanan fehks top dauids
oaks, un ari gatawee graudi pilnigaki attihstahs, tamdehlt ka lehzas ne-
ir til weegli faktist weldre, las ehdamo preefsch loopeem dara arweenu
smekiqu.

Seenam no salahm lehzahm un ausahm ir, ja tas labs ewahkts, gsta ustura wehrtiba, kas pušlihds lihdsinajahs farkanà abholina us- ra wehrtibai, un ari lehzu graudi fatura wairak flahpelka weelu, ka firni. Lehzu reebigo, ruhktu garfchü lopi masak mana, ja lehzas k skrotetas un ar ausu milteem fajauktas, un proti — us 3 puhereem su nem 1 puhru lehzu; tähdä wihsé lehzas war faimneezibä itin labi eetaht, tiklab preeksch firgeem un zuhkahm, ka ari preeksch peena lo- em. Mehs nekad nemanijahm sliktu garfchü pee peena un zweesta, o tikai zetortä dala no ikdeenischkahs spehla baribas fastahweja if- du skrotibum.

Ləbzahm, ar yelusfchkeem uŋ ausahm kopa ifsehtahm, waijaga dot
fai teizamu sehku; mehs ta gan wehl ne-efam mehginajuſchi, bet ti-
m, ka tahda kəpfchana labi atmalkafes. (Turymak wehl.)